

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Kiss Tamás Lajos ügyvéd ... által képviselt, ... Kft (felperes címe) felperesnek - a dr. Garami Gábor ügyvéd ... által képviselt, alperes neve... alperes ellen - megfizetésre kötelezés iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2006. november 24. napján kelt, 8.P.22.737/2006/4. számú ítélete ellen, az alperes részéről 5. szám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül további 520.000 (Ötszázhuszezer) Ft + ÁFA összeget, valamint ennek 2004. november 1. napjától a kifizetésig járó törvényes kamatát, valamint 165.600 (Százhatvanötezer-hatszáz) Ft elsőfokú perköltséget fizessen meg, egyebekben helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 98.400 (Kilencvennyolcezer-négyszáz) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek „860.000 Ft + áfa összeget” és az összeg után 2004. november 1-től a kifizetésig terjedő időre járó törvényes mértékű kamatot, valamint 106.200 Ft perköltséget és az összegből 51.000 Ft után járó „áfa összeget” is. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

A tényállásában rögzítettek szerint a peres felek között 2002. április 30-án felhasználási szerződés jött létre, amelynek III/7. pontja szerint a felperes az „...” elnevezésű termékcsomagját (szoftverek) és a specifikációt a felhasználónak átadja. A felek 2004. április 14-én a 2002. április 30-án kötött szerződés módosított 1. számú mellékletének nevezett felhasználási szerződést kötöttek a meglévő rendszer korszerűsítésére és annak egy évre történő támogatására. A szerződést 2004. május 1-jei kezdettel egy év határozott időre kötötték. A szerződésben rögzítették, hogy az ... rendszer funkcióbővítésével kapcsolatos feladat, munkadíj, tanácsadói díj és funkcióbővítés díjaként nettó 600.000 Ft összeget kötöttek ki,

amelyből 300.000 Ft a munka elvégzése után, a további 300.000 Ft 2004. május 15-én volt esedékes. Támogatási költségként az alperes havi nettó 65.000 Ft fizetését vállalta, amely a negyedéves időszak elején esedékes, 190 000 Ft/negyedév mértékű, és magában foglalja a rendszermérnökök díjtalan kiszállását, az ügyfélszolgálatot telefonon munkaidőben, a fejlesztés három napon belül történő elindítását és a hibaelhárítást egy napon belül, rögzített óradíjban. A felek akként rendelkeztek, hogy a szerződés egy évre automatikusan meghosszabbodik, amennyiben a lejáratot megelőző 30 napban a felek ettől eltérően nem nyilatkoznak. Az alperes szerződésszegésére alapított azonnali hatályú felmondással történő megszűnés esetén a szerző, azaz a felperes hátralékos díja egy összegben esedékessé válik.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét, amelyben 1.380.000 Ft és kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest, mert az a második szerződés alapján elvégzett munka ellenértékét nem fizette meg, részben találta alaposnak.

A peradatok alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felperes az ... elnevezésű rendszer funkcióbővítésével kapcsolatos program telepítését elvégezte, azt a 2004. május 4-i, alperes által aláírt munkalap igazolja. Ezzel szemben az alperest terhelte a védekezésében hivatkozott hibás teljesítés bizonyítása. Erre azonban az alperes nem ajánlott fel bizonyítást és a peradatok szerint erre csak akkor hivatkozott, amikor a fizetési meghagyással szemben ellentmondással élt.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét szerzői jogi védelem alatt álló mű felhasználása ellenében járó díjkövetelésként bírálta el. A szerzőt megillető díjazás és a felhasználás engedélyezése tekintetében hivatkozott a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) 16. §-ának (1) és (4) bekezdéseire. Kifejtette, hogy az alperes a munkalappal elismerte a felperes teljesítését, de azt nem tudta bizonyítani, hogy a teljesítés nem volt hibátlan. Ezért a felperest megilleti a „600.000 Ft + áfa összegű díj”, amely a munkadíjat, a tanácsadói díjat és a funkcióbővítés díját foglalja magában.

A támogatási díj tekintetében a felperesnek a szerződés utolsó mondatával kapcsolatos érvelését érintően, amely szerint a felhasználó szerződésszegésére alapított azonnali hatályú felmondással történő megszűnés esetén a szerző hátralékos díja egy összegben esedékessé válik, azt fejtette ki az ítélet, hogy az alperes nem élt azonnali felmondással. Az alperes magatartása ugyan szerződésszegő volt, hiszen nem fizette meg a díjat, holott elismerte a teljesítést, de a felperes nem élt azonnali felmondással, amely a követelés összegét teljes egészében esedékessé tette volna.

Az elsőfokú bíróság mérlegelte, hogy a felperes a szerződésben vállalt kötelezettségei közül mennyit teljesített. Megállapította, hogy a felperes 2004. májustól augusztusig az alperes rendelkezésére állt, sőt még az alperesi előadás szerint is kezdetben megjelent és megkísérelte a hiba kijavítását. Ezért négy

hónapra járó díjat látott indokoltnak a felperes javára megítélni általános forgalmi adó felszámításával.

Az ítélet ellen mindkét fél fellebbezett.

Az alperes fellebbezésében az ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte.

Tévesnek tartotta azt az ítéleti megállapítást, hogy a munkalap aláírásával elismerte a felperesi teljesítést. A munkalapon rögzített két óra munkaidő alatt ugyanis érvelése szerint nem lehet elvégezni az új program telepítését, oktatást és az üzenőfal beállítását.

Vitatta a bizonyítási teher kérdésében kifejtett ítéleti álláspontot is. Hivatkozott arra, hogy a perben korábban az került jegyzőkönyvi rögzítésre, hogy a felperesnek kell bizonyítania a szerződésszerű teljesítést és csak ennek sikeressége esetén száll át rá a bizonyítási teher.

A fellebbezési álláspont szerint azért sem megalapozott a hibátlan felperesi teljesítés elfogadása, mert a szerződés 1-6. pontjaiban rögzített felperesi kötelezettségeknek két óra alatt lehetetlen volt eleget tenni. Hivatkozott arra is, hogy a szerződés 7. pontja szerint a teljesítés feltétele az átadás-átvételi jegyzőkönyv volt.

Vitatta, hogy írásban kellett volna a felperest értesítenie a hibás teljesítésről. Előadta, hogy a május 7-i teljesítést követően nem tudta használni a rendszert, és ettől az időponttól kezdve lehetetlenné vált a korábbi rendszer használata is. Erről telefonon többször is értesítette a felperest, a hiba jellegére tekintettel pedig nem volt elvárható az írásbeli értesítés.

Vitatta azt is, hogy a 600.000 Ft-on felül támogatási díj is megilletné a felperest, hiszen a felperes nem teljesített, a rendszer nem működött.

Támadta a perköltség összezszerűségét is állítva, hogy nem a felperes részleges pernyertességének megfelelően került megállapításra a jogi képviselő díja.

A felperes csatlakozó fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és az alperes teljes kereseti kérelme szerinti marasztalását kérte.

A másodfokú tárgyaláson a felperesi cég ügyvezetője előadta, hogy az alperesnél 2002-ben feltelepített ... elnevezésű szoftver egy belső munkaszervezést támogató rendszer, amely szerzői jogi alkotásának minősül. A rendszer használata az alperesnél rendben zajlott két éven keresztül, mivel azonban az alperes nem vásárolta meg a rendszer frissítését, 2004-ben tárgyalni kezdtek arról. Több szóbeli egyeztetés után 2004. április 14-én szerződésben megállapodtak a rendszer legújabb verziójának telepítéséről és további egy éves támogatásról. Az új verzió az

eredetileg feltelepített rendszer korszerűsített, funkciójában bővített szoftver változata, amely elkészítése szintén egyéni, eredeti jellegű munkát igényel. A 2004-ben kötött szerződésben kikötött díjak közül a funkcióbővítés díja az új verzió szerzői jogi díja, a munkadíj pedig annak feltelepítési költsége. A tanácsadói díj magában foglalja az oktatást és azt a munkát is, amely azzal merült fel, hogy az adatokat az új verzió feltelapítése előtt konvertálni kellett.

Az ügyvezető nyilatkozata szerint az új rendszer telepítése a következők munkák elvégzésével járt: a régi rendszer adatainak tisztítása, a régi rendszer adatainak konverzióját elvégző eljárások programozása, az adatkonverziós eljárások tesztelése, az adatkonverzió végrehajtása az éles rendszeren, az új adatbázis telepítése az alperes szerverére, az új alkalmazás telepítése a felhasználói gépekre, a felhasználók oktatása, az új funkciók bemutatása, konzultáció azok alkalmazásáról. Ezek részben nem a helyszínen végzett munkák voltak. Állította, hogy a feltelepített új verzió működött, amit igazol az is, hogy az alperes az új verzió telepítését követően egy arra épülő, a szerződéstől független egyedi fejlesztést is megrendelt, ez az üzenőfal funkció feltelepítése volt 70.000 Ft értékben, amelyet az alperes ki is fizetett.

Előadta, hogy a szerződés időtartama alatt az alperes semmilyen kifogással nem élt. Mivel a 600.000 Ft összegű számlát az alperes nem fizette ki, 2004. augusztusában egy megbeszélést tartottak. Ez alkalommal az alperes képviselője mindenféle előzmény nélkül azt közölte, hogy nem akarják használni a szoftvert, de arra nem utalt, hogy az hibás vagy működésképtelen lenne. Ezt a bejelentést nem tekintették felmondásnak, ez volt részükről a válasz.

A felperes hangsúlyozta, hogy a szerződésben vállalt kötelezettségüket teljesítették, a szerződésben írtaknak megfelelően az alperes rendelkezésére álltak. Jogi álláspontjuk szerint a szerződés a mai napig hatályban van, mert a szerződés rendelkezésének megfelelően az egy év lejártá előtt a felek eltérő nyilatkozatot nem tettek. Méltányosságból érvényesítenek csupán egy év időtartamra a támogatási díjat.

Az alperes fellebbezése alaptalan, a felperes csatlakozó fellebbezése alapos.

Az elsőfokú bíróság a felperes kereseti kérelmét szerzői jogi védelem alatt álló mű felhasználása ellenében járó díjkövetelésként bírálta el és azt részben megalapozottnak találta az Szjt. 16. §-ának (1) és (4) bekezdésére utalással.

A másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság az ítéletében nem értékelt valamennyi jogilag releváns tény, és nem alkalmazta a szerzői jogi törvénynek a jogvitára irányadó több rendelkezését.

Azt az alperes sem vitatta, hogy a felperes által telepített új program a szerzői jogi törvény hatálya alá tartozó műnek minősül.

Az Szjt. 1. §-ának (2) bekezdés c) pontja értelmében szerzői jogi védelem alá tartozik a számítógépi programalkotás és a hozzá tartozó dokumentáció (a továbbiakban: szoftver) akár forráskódban, akár tárgykódban vagy bármilyen más formában rögzített minden fajtája, ideértve a felhasználói programot és az operációs rendszert is (Szjt. 1. § (2) bek. c) pont).

Az Szjt. 1. §-ának (3) bekezdése szerint a szerzői jogi védelem az alkotást a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jellege alapján illeti meg.

A peres felek 2002 április 30-án kötött szerződése szoftver szolgáltatására irányult, és ennek átadása, telepítése maradéktalanul megvalósult. Az alperes részéről 2004-ben igény merült fel arra, hogy a felperes korszerűsítse, új funkcióval bővítse a programot. Bár a korábbi szerződés módosítását célzó felhasználási szerződésnek nevezték az újabb szerződésük, az valójában a bővítést, mint újabb szerzői alkotást rendelte meg a felperestől, és rendezte annak felhasználásáért valamint telepítéséért és felügyeletéért járó díjakat. Mivel a programfejlesztő folyamat is minősülhet oltalom alá eső egyéni, eredeti alkotásnak, és az adott esetben a felperes ilyennek állította a 2004-ben elvállalt funkcióbővítést, amit az alperes nem vont kétségbe, a kiegészítő program tekintetében a jövőben megalkotandó műre vonatkozó szerzői jogi rendelkezések az irányadók (Szjt. 49. §). Csak az Szjt. által nem szabályozott kérdésekben kell a Ptk. rendelkezéseit alkalmazni (Szjt. 3. §).

Az Szjt. 49. §-ának (1) bekezdése szerint a jövőben megalkotandó műre vonatkozó szerződés alapján átadott mű elfogadásáról a felhasználó a mű átadásától számított két hónapon belül köteles nyilatkozni. Ha a művet a felhasználó kijavításra visszaadta, a határidő a kijavított mű átadásától számít. Ha a felhasználó az elfogadásra nyitva álló határidőn belül nem nyilatkozik, a művet elfogadottnak kell tekinteni.

Az Szjt. 60. §-ának (4) bekezdése kimondja, hogy szoftver esetében a fenti szakaszban szabályozott határidő négy hónap.

A jövőben megalkotandó műre vonatkozóan az Szjt. 49. §-ának (2) bekezdése akként rendelkezik, hogy a felhasználó jogosult az elkészült művet indokolt esetben - megfelelő határidő tűzésével - a szerzőnek kijavítás végett ismételt is visszaadni. A (3) bekezdés értelmében, ha a szerző a kijavítást alapos ok nélkül megtagadja, vagy határidőre nem végzi el a felhasználó a szerződéstől díjfizetés kötelezettsége nélkül elállhat. A (4) bekezdés szerint, ha a mű javítás után sem alkalmas a felhasználásra, a szerzőt csak mérsékelt díjazás illeti meg.

Azt is hangsúlyozni kell, hogy a szerzői jog alanya szoftver esetében is a természetes személy alkotó, de mert az Szjt. 9. §-ának (6) bekezdése alapján az Szjt. 58. §-ának (3) bekezdése arról rendelkezik, hogy a szoftverre vonatkozó vagyoni jogok átruházhatók, a felperesi társaság megszerezte a természetes személy szerzőtől a vagyoni jogokat, minek következtében a felhasználásról rendelkezhet, és a díjigényt érvényesíthet.

Az alperessel kötött szerződésben funkcióbővítési díjnak jelzett 300.000 Ft a szerzői díj, míg a 200.000 Ft-os munkadíj és a tanácsadói díj vállalkozói díjnak minősül. Ezek folytán a felek megállapodása vegyes jelegű, és az alperes által állított hibás teljesítés szempontjából is másként ítélandó meg a megrendelt új verzió, mint szerzői jogi védelem alá eső alkotás átadása, és ezzel összefüggésben hivatkozott hibás teljesítés kérdése, mint az elvégzett munkát illetően állított hibás teljesítés.

Az alperes magának a verzióknak a felhasználásra való alkalmatlanságát állította a perben, ami a szerzői jogi törvény szerint volt vizsgálendő. Tévesen tulajdonított jelentőséget az elsőfokú bíróság a munkalapnak, amely a telepítésnek, mint munkavégzésnek az elkészültét igazolta. Ettől független kérdés, hogy maga a programfejlesztés (új verzió, a rendszer) alkalmas volt-e a megrendelés szerinti célra való felhasználásra.

Az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a 2004. májusában elkészült mű, az új verzió tekintetében kijavítási igényt tartalmazó nyilatkozatot tett, ahogy ezt az Szjt. 49. §-ának (1) bekezdése előírja.

A szerzői művek sajátosságából eredően - eltérő szerződéses kikötés hiányában - kijavításra történő visszaadás nélkül a felhasználó nem „utasíthatja vissza” az Szjt. alapján a művet arra hivatkozva, hogy az alkalmatlan a felhasználásra.

Az alperes nem tudta bizonyítani, hogy a jogszabály szerinti határidőben kérte volna a szerinte felhasználásra alkalmatlan, nem működő új verzió kijavítását. A felperes előadását, miszerint a számla kiküldése után augusztusban is csak azt jelezte szóban az alperes, hogy nem kívánja használni a rendszert, de nem a hibákat megjelölve kijavítást igényelt, az alperes nem tudta cáfolni semmivel, sőt a felperesnek a rendszer működőképességére vonatkozó előadását igazolta az a körülmény, hogy újabb funkcióbővítést is kért az alperes júniusban, amit ki is fizetett a felperesnek.

Az Szjt. 49. §-ának (1) bekezdése alapján tehát a művet elfogadottnak kell tekinteni. Ezért mind a funkcióbővítési díj - mint szerzői díj -, mind az elvégzett telepítési munka és tanácsadás ellenértéke megilleti a felperest.

Az elsőfokú bíróság is alaposnak találta a felperesnek ezekkel kapcsolatos 600.000 Ft-os követelését áfával és kamattal együtt. A másodfokú bíróság a fent kifejtettek szerinti eltérő indokolás mellett helyesnek ítélte az elsőfokú bíróság ezen érdemi döntését. Az alperesi fellebbezés alaptalanul kérte e tekintetben elutasítani a keresetet.

A felperes érvényesítette az alperessel kötött szerződés szerinti havi 65.000 Ft támogatási díjat is, amely lényegében hibaelhárítás céljából kikötött készenléti díj volt.

A szerződés felmondására az alperes részéről nem került sor, ennek hiányában a felperesnek úgy kellett tekinteni a szerződést, hogy az fennáll, az ügyfelei közé tartozóként kellett számolnia az alperessel. Így az általa érvényesített időszakra, azaz egy évre megilleti a szerződésben kikötött úgynevezett támogatási díj. Rámutat a másodfokú bíróság arra, hogy a felek eredeti szerződése, amelyhez tartozónak tekintették a második szerződést, kifejezetten előírta az írásbeliségét valamennyi a felhasználási jog tartalmára és terjedelmére vonatkozó kérdésben, és külön a felmondásra is, kikötve a háromhavi felmondási időt. Ezzel nem élt az alperes. Azonnali felmondásról mind a 2002-es, mind a 2004-es szerződés csak olyan értelemben tett említést, hogy a felhasználó szerződésszegése esetén ilyenkor egy összegben jár a szerzőnek az esedékes díj, vagyis azonnali felmondást nem is biztosított az alperes

A másodfokú bíróság tehát nem értett egyet az elsőfokú bírósággal abban, hogy csak négy hónapra jár a felperesnek a támogatási díj. Azt megítélte további 8 hónapra is, azaz elsőfokú bíróság által megítélt 260.000 Ft-on felül további 520.000 Ft + Áfa valamint 2004. január 1 napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű kamat megfizetésére kötelezte az alperest.

A másodfokú bíróság a csatlakozó fellebbezést alaposnak találva ennyiben megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján, egyebekben helybenhagyta.

A felperes teljes pernyertessége folytán az alperest 165.600 Ft elsőfokú perköltség megfizetésére kötelezte.

A felperesnek járó elsőfokú perköltség összege a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja alapján számított, 20 % általános forgalmi adót tartalmazó 82.800 Ft ügyvédi munkadíjból és a felperes által lerótt 82.800 Ft kereseti illetékből áll.

Az eredménytelenül fellebbező alperes a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján köteles a pernyertes, eredményes csatlakozó fellebbezést benyújtó felperes másodfokú perköltségének megfizetésére, amely 20 % általános forgalmi adót is tartalmazó 82.800 Ft ügyvédi munkadíjból és a felperes által lerótt 15.600 Ft csatlakozó fellebbezési illetékből áll [32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bek. a) pont].

Budapest, 2007. szeptember 27.

Tóth Lászlóné dr. s. k.
a tanács elnöke

Dr. Kovács Zsuzsanna s. k.
előadó bíró

Dr. Lesenyei Terézia s. k.
bíró

A kiadmány hiteléül:
bírószági ügyintéző